

KLANĚLI SE A PŘINESLI DARY

(VÁNOCE)

MODLITBA

Nebeský Otče, plný dobroty a milosrdenství, sklonil ses k nám, nehodným lidem, ve své lásce, a dal jsi nám svého Syna, aby nikdo z těch, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl věčný život ve tvém království.

Duchu svatý, přijď a otevři naše srdce pro tajemství vánočního evangelia o Boží lásce v Kristu. Naplň nás radostí a vděčností, ať se naše srdce rozechvěje chválou.

Pane Ježíši Kriste, jednorozený Boží Synu, pro naši spásu jsi sestoupil z nebe, opustils nebeskou slávu a přišels mezi nás, doprostřed bídy, temnoty a zloby světa. Vzals na sebe největší utrpení i smrt, abys nás vykoupil a smířil s Bohem.

Buď dnes naším hostitelem, abychom ve tvém slovu i svátosti chleba a vína přijali tvoji lásku, a ta nás naplnila radostí a pokojem. A také mocí zvěstovat radostnou zvěst, že jsi Spasitel, všem lidem.

Společně s celou rodinou křesťanské víry i s nebeskými zástupy ti vzdáváme čest a chválu. Radujeme se z tvého příchodu. Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; Bůh má v nich zalíbení! Amen.

I. ČTENÍ Z BIBLE Matouš 2,1–12

II. ČTENÍ Z BIBLE Matouš 2,11b

Padli na zem, klaněli se mu a obětovali mu přinesené dary – zlato, kadidlo a myrhu.

KÁZÁNÍ

KLANĚLI SE A PŘINESLI DARY

V příběhu o Ježíšově narození vystupuje celá řada postav. Hrají menší nebo větší úlohu, objevují se v samém centru příběhu nebo na jeho okraji. Některé známe jménem, jiní jsou bezejmennou součástí větší skupiny (třeba pastýři nebo velekněží). Jsou to lidé různí svým postavením, bohatstvím, vlivem, prací.

Liší se od sebe ovšem také reakcí na Ježíše. Ježíšovo narození lidi rozdělilo do tří skupin. Tyto tři skupiny existují dodnes a každý člověk patří do některé z nich.

1. Nepřátelská reakce

Je tu zcela nepřátelská reakce plná hněvu, zášti a vzteku. Reprezentuje a ztělesňuje ji nejzřetelněji král Herodes. V řadě věcí si Herodes zasloužil přívlastek Veliký: Nastolil v zemi mír a pořádek. Velkolepě a nákladně nechal přestavět chrám v Jeruzalémě. V době hospodářské krize odpustil lidem daně a v době neúrody a hladomory jim dokonce nakoupil obilí za zlato ze svého paláce.

Matouš píše, že když se Herodes od mudrců dozvěděl o narození krále Židů, znepokojil se a s ním celý Jeruzalém. Snad každého krále by trochu znepokojilo, kdyby se dověděl, že se v jeho říši narodil nový král – a přitom to nebyl jeho dědic a on sám o tom nic nevěděl.

V Herodově případě to bylo o to horší, že byl velmi podezřívavý a s věkem čím dál víc. Nechal odstranit každého, o kom si myslel, že usiluje o jeho moc a postavení nebo mu kříží jeho plány. Nechal zabít spousty lidí, mezi nimi i svoji manželku a její matku, a dokonce tři vlastní syny.

Nemůžeme se proto divit, že když slyšel zprávu o narození židovského krále, že se bál. A nemůžeme se divit ani tomu, že se bál i celý Jeruzalém. Lidé, kteří ho znali a věděli, jak krutě a zákeřně umí jednat, se báli jeho nevypočitatelné reakce na tuto zprávu.

S mudrci nejedná proto, aby se dítěti šel poklonit, ale aby je nechal zavraždit. Protože jakýkoli nový král představoval ohrožení jeho moci a vlády. A to si Herodes nechtěl nechat líbit. Bojí o svůj život, o svoje postavení, o svůj vliv, o svoji moc a snaží se Ježíše zcela odstranit. Překáží mu v jeho životě. Je to rušivý a znepokojivý prvek.

Stejně tak jsou až dodnes lidé, které Kristus ruší a znepokojuje. Chtěli by si dělat, co sami chtějí, s tím ale Kristus nesouhlasí. A proto se ho chtějí zbavit a odstranit ho.

2. Lhostejná reakce

Druhý způsob reakce na Ježíše zosobňují velekněží a zákoníci. Z jejich přístupu číší naprostá lhostejnost. Přitom by to měli být oni, náboženští představitelé, kdo by o něj měl mít zájem největší.

Ale služba v chrámu, složitý chrámový provoz, oběti a všechno kolem nich, kázání, modlitby, zpívání, neustálé hloubání nad zákonem a snaha dodržovat spousty nejrůznějších předpisů a rituálních požadavků je pohlcuje natolik, že na Ježíše nemají čas a nemají o něho ani zájem. Nic pro ně neznamená.

Jejich pozornost je upřena jinam. A ve chvíli, kdy se objeví ten, k němuž ukazuje všechno dění v chrámu, jehož příchod předpovídají svatá Písma, jejichž studiu věnovali zákoníci tolik péle, pozornosti a času, nemají zájem. Nějaké dítě v Betlémě? Nějaký Ježíš? Máme na starosti jiné věci.

I dnes je mnoho těch, kdo patří do této skupiny: dávají přednost mnoha jiným věcem, a Kristus pro ně nic neznamená. Je jim lhostejný. Zabývají se tím, co sami považují za důležité a prospěšné – Ježíš to ale rozhodně není.

3. Vzývání a uctívání

Ale je tu ještě třetí skupina, kterou představují mudrci. Zatímco Herodes je plný nepřátelství, velekněží a zákoníci jsou pohlceni lhostejností, mudrci se klaní, uctívají a vzývají Ježíše, oslavují ho a klanějí se mu.

Mají o něho obrovský zájem. Vždyť podniknou dlouhou a nebezpečnou cestu, aby se s ním setkali, hledají ho, nesou mu dary – to nejvzácnější, co mají. Chtějí Krista oslavit a poutit, chtějí se mu poklonit a vzdát mu svůj hold.

Vznikla kolem nich celá řada legend. Jedna velmi stará mluví o tom, že jich bylo dvanáct (jako pokolení Izraele nebo později učedníků). Bible sama neříká, kolik jich bylo, ale protože mluví o třech darech, které mudrci přinesli, byl jejich počet pravděpodobně stanoven podle toho.

Časem z nich legenda udělala tři orientální krále a ještě o něco později dostali mudrci jména a přesný popis: Melichar je starší muž s šedivými vlasy a dlouhými vousy, který Ježíši přinesl zlato; Kašpar je mladý, bez vousu, s načervenalou barvou kůže, a přináší Ježíši kadidlo; Baltazar má černou barvu kůže, krátký vous a jeho darem je myrha.

Kdo přesně byli a jak vypadali, nevíme. Víme o nich ale to nejdůležitější: Víme, že to byli lidé, kteří se nechali vést Božím znamením, hvězdou, a šli hledat krále, aby se před ním sklonili a uznali jeho moc.

Stejně tak jsou i dnes lidé, kteří patří na Ježíšovu stranu, kteří ho mají rádi, kteří za ním jdou, kteří se s ním setkali nebo chtějí setkat. Kterí ho vzývají a uctívají jako svého Pána a Krále.

Každý člověk patří do jedné z těchto tří skupin. A myslím si, že příběh o těchto různých lidech a jejich reakcí je otázkou pro nás: Jaká je naše reakce na Ježíše? Je to docela osobní otázka, kterou nám tento příběh klade. Je to nepřátelství? Nebo je to lhostejnost? Třeba lhostejnost člověka, který i přijde do kostela, ale který je lhostejný k Ježíšově výzvě, aby mu vydal celý život? Nebo je o nás možné říci, že patříme na Ježíšovu stranu?

II.

Druhá věc, kterou chci zmínit z tohoto příběhu o klanění mudrců, jsou dary, které Ježíši přinesli: zlato, kadidlo a myrha. Jsou to dary nejen vzácné, ale odedávna byly považovány za dary, které zvláštním způsobem prorocky předznamenávají Ježíšův život a dílo. Každý z darů totiž představuje jednu důležitou oblast Ježíšova života a služby.

1. Zlato

Zlato je královský dar. Říkává se mu královský kov a je to dar hodný lidských králů. Když jeden král posílal druhému dar, bylo tam – vedle dalších věcí – také zlato. Králové měli řadu věcí ze zlata, měli zlato na svých palácích, zlatem ozdobené trůny a samozřejmě také koruny ze zlata. Tím, že Ježíš dostává zlato, je označen jako dítě, které se narodilo proto, aby bylo Králem.

Ježíš byl Král, třebaže zvláštní král. Nevládl silou a násilím, ale láskou, nevládl ze zlatého trůnu, ale z kříže. Často označujeme Ježíše jako svého bratra a přítele. Nesmíme ale zapomínat, že je to Král, ke kterému se sluší přijít v poddanosti a

oddanosti. Teprve když uznáme jeho královský nárok a plně se mu odevzdáme, staneme se také jeho bratry a sestrami a přáteli.

2. Kadidlo

Kadidlo je kněžský dar. Používalo se při bohoslužbách v chrámu, při modlitbách a při přinášení obětí. Libá vůně měla Boha uctít a připravit na to, co mu přednese kněz jako prosbu a žádost – za sebe i za druhé.

Tím, že Ježíš dostává kadidlo, je označen jako Kněz. První křesťané označovali Krista tímto titulem často a běžně, později trochu upadl v zapomnění. Vyjadřuje ale to, co máme na mysli, když o Kristu mluvíme jako o Prostředníkovi, jako o tom, kdo otevírá cestu k Bohu. A to Ježíš udělal. Postavil most přes propast hříchu, která oddělovala člověka od Boha. Knězi Ježíši děkujeme za to, že máme přístup k živému a věčnému Bohu.

3. Myrha

Myrha je dar pro mrtvé. Žlutavo-hnědé kousky pryskyřice myrhovníku při zahřátí příjemně voní. I myrha se používala jako vykuřovadlo v chrámu i doma, ale používala se také k balzamování, do směsí, kterými se natíralo mrtvé tělo před pohřbem. Do směsi myrhy a aloe zabalili Ježíšovo mrtvé tělo před rychlým pohřbem v pátek navečer, myrha byla jistě součástí vonných masť, které k hrobu nesly ženy, když šly v neděli ráno pohřeb dokončit.

Tím, že Ježíš dostává myrhu, je označen jako ten, kdo má zemřít. Ježíš opravdu přišel proto, aby obětoval a dal svůj život. Přišel, aby pro lidi žil a pro lidi i zemřel. Přišel, aby dal svůj život jako oběť za všechny. Jeho poslání na zemi bylo dokonáno jeho smrtí na kříži.

Zlato pro krále, kadidlo pro kněze a myrha pro mrtvého. To jsou tři dary mudrců, kteří se přišli Ježíšovi poklonit. Přinesli mu dary, které ho byly hodné a které vyjádřily, kdo je a co je jeho posláním. Už u jeslí mudrci prorocky předpověděli, že dítě, které před sebou mají, je skutečný a pravý Král, dokonalý Velekněz a Spasitel vykupující svět svou smrtí.

A znovu z toho zní otázka: Pro mudrce byl Ježíš Král, Kněz a Spasitel. Za koho ho pokládáš ty? Je to i pro tebe Král, Kněz a Spasitel?

MODLITBA PO KÁZÁNÍ

Pane Ježíši Kriste, nechci k tobě být nepřátelský, nechci k tobě být lhostejný. Chci tě uctívat a slavit jako mudrci. Ty jsi můj Král, můj Kněz a můj Spasitel. Amen.